

Тайынша Маңы

Тайынша аудандық қоғамдық-саяси газеті
2006 жылдың 3 ақпанынан шыға бастады

№ 44 (955) 6 қазан 2023 жыл

[facebook.com/tainsha.tany](https://www.facebook.com/tainsha.tany)

<http://tainshatany.kz>

tainsha_tan@list.ru

СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ ӘКІМІ НҰРМҰХАМБЕТОВ ҒАУЕЗ ТОРСАНҰЛЫ ТАЙЫНША АУДАНЫНДА БОЛДЫ

Солтүстік Қазақстан облысының әкімі Ғауез Торсанұлы Нұрмұхамбетов жұмыс сапарымен Тайынша ауданына келді. Бағдарламаға сәйкес өңір жетекшісі барған алғашқы нысан Қанат Әтейбеков басшылық ететін «EMC-Agro» ЖШС-нің ет комбинаты болды. 2019 жылы іске қосылған өндіріс орнының жалпы құны 5,5 млрд теңгені құрайды. Облыс әкімі бүгінгі таңда екі жүзге жуық адамды жұмыспен қамтып отырған ет комбинатының жұмыс барысымен танысты.

Кейін облыстан келген делегаттар 2017 жылы есігін айқара ашқан «BioOperations» ЖШС-не ат басын бұрды. Биозтанол өндірумен және бидайды терең өңдеумен айналысатын Қазақстан Республикасындағы жалғыз кәсіпорын аудан орталығы Тайынша қаласында орналасқан және аймақтағы ең ірі кәсіпорын болып саналады. Кәсіпорын еуропалық өндіріс құрал-жабдықтарымен жарақталған, осының нәтижесінде жоғары сапалы өнім шығарылады. Зауыттың басты ерекшелігі – оның еліміздің астықты өңірінде орналасқандығы және шикізат базасының болуы. Зауыттың тыныс-тіршілігімен ЖШС құрылтайшысы Ерік Балапанов таныстырды.

Өңір басшысы Балқыбек Шиназбек Жайлауұлы басшылық ететін «Элеватор Тайынша» ЖШС-не барып, кәсіпорынның негізгі қызметі астықты қабылдау, өңдеу, тазалау келтіру, сақтау қызметтерінің бүгінгі таңдағы барысы жайында ақпарат алып, сонымен қатар, «Элеватор-Тайынша» жауапкершілігі шектеулі серіктестігіне барған аймақ басшысы астық қабылдайтын кәсіпорын басшыларымен кездесті. 120 мың тоннаға жуық астық сақтауға қауқары бар аталған элеватордың аудан диқандары жинаған астықты сақтауда маңызы зор.

Тайынша ауданындағы білім беру және спорт нысандары да Ғ.Нұрмұхамбетовтың назарынан тыс қалған жоқ. Ол денешынықтыру-сауықтыру кешеніне барып, 1965 жылдан бері қызметін жалғастырып келе жатқан балалар мен жасөспірімдерге арналған спорт мектебінің жай-күйімен танысып қайтты. Спорт саласына жауапты басшылардың ақпаратына сәйкес, бүгінде аудан көлемінде алты жүзге жуық жасөспірім спорттық секцияларға қатысып жүр екен. Естеріңізге сала кетейік, жаңадан салынған спорт кешені 2020 жылы ашылған болатын. Аталған спорт мектебінде волейбол, үстел теннисі, футбол, баскетбол, еркін күрес, жеңіл және ауыр атлетика, пауэрлифтинг, тоғызқұмалақ, бокс, хоккей бойынша бөлімшелер жұмыс істейді. Мекеменің жай-күйімен танысқан өңір жетекшісі лайықты баға беріп, аудан спортшыларының биік белестерді бағындырып, аудан және облыстың намысын қорғайтындарына сенім білдірді. Айта кетерлігі, Тайынша өңірінде аудандық деңгеймен шектелмей, облыстық, республикалық, тіпті халықаралық жарыстарда жақсы көрсеткіштерге қол жеткізіп жүрген спортшылар бар.

Білім беру мекемелеріне ат басын бұрған облыс әкімі Тайынша қаласында жуырда ашылған №1 орта мектебіне барып, ғимараттың жағдайын бағамдап қайтты. Өңір басшысы мектеп құрылысына республикалық бюджеттен қаражат бөлінгенін алға тартып, ұстаздар қауымына жаңа оқу жылында сәттілік тіледі.

Жұмыс сапарының соңында Ғауез Нұрмұхамбетов Қарағаш ауылында болып қайтты. Бұдан әрі «Астық STEM» ЖШС-нің картоп жинау алқабында болып, сонымен қатар сәбіз жинау барысымен танысты. Қарағаш ауылында кентішілік жолдарды орташа жөндеу барысын бағамдап, «Астық STEM» ЖШС-нің көкөніс қоймасы мен сүт-тауар фермасына барды. Нысандар бойынша экскурсия барысында кәсіпорын басшылары жұмыс процестерімен таныстырып, алдағы уақытқа арналған жоспарларымен бөлісті. Сонымен қатар, ауылдағы су құбырының апатты жағдайы мен жергілікті дәрігерлік амбулаторияның жағдайы туралы да сөз болды. Аудан диқаншылары облыс әкімі Ғ.Т.Нұрмұхамбетовпен кездесіп, ауыл шаруашылығын дамыту мәселелері мен орын алған өзекті мәселелерді талқылады. Ал, өз кезегінде облыс әкімі заңға сәйкес, ауылшаруашылығы саласының жекелеген мәселелері жіті қаралатынын айтып, орынбасарларына тапсырма берді.

• Облыс басшысы «Астық STEM» ЖШС-нің картоп жинау алқабында

• «Элеватор-Тайынша» жауапкершілігі шектеулі серіктестігіне барған аймақ басшысы астық қабылдайтын кәсіпорын басшыларымен кездесті

• Ғ.Т.Нұрмұхамбетов Қанат Әтейбеков басшылық ететін «EMC-Agro» ЖШС-нің ет комбинатында

ЛАУАЗЫМДЫ ТҰЛҒАЛАРДЫҢ ЖҰМЫС ИНДИКАТОРЫ

Мемлекеттік қызмет істері жөніндегі департаменті қызметінің негізгі бағыттарының бірі мемлекеттік қызмет және мемлекеттік қызмет көрсету саласындағы бақылау болып табылады. Департамент осы бағыттар бойынша шағымдар мен өтініштерді қараумен айналысып, тексеру іс-шараларын жүргізеді және кінәлі тұлғалардың жауапкершілігін қарау және бұзылған құқықтарды қалпына келтіру жөнінде шаралар қабылдайды.

Статистиканы талдау көрсеткендей, ағымдағы жылы мемлекеттік қызметті бақылау саласында өтініштер санының 94-тен (2022 ж.9 ай) 92-ге (2023 ж. 9 ай) дейін төмендеуі немесе 2,13% - ға азаюы байқалады, бұл ретте 4 тексеру қорытындысы бойынша расталған шағымдар саны 4,26% - құрады.

2022 жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда келіп түскен өтініштердің саны 94-ті құрады, 1 тексеру жүргізілді, дәлелдер 1 факт бойынша расталды.

Бұл ретте, құзыреті бойынша басқа мемлекеттік органдарға жіберілген өтініштердің саны 50% - құрағанын атап өтеміз, бұл өткен жылғы көрсеткіштен 15,22% - ға төмен.

Статистикаға сәйкес, азаматтардың ең көп саны құқық қорғау органдары қызметкерлерінің әрекеттеріне (мұндай өтініштердің үлесі 2,17% - құрады), тұрғын үй қатынастары (25%), жер қатынастары (15%), сәулет және қала құрылысы (3%) салаларына және басқа да бағыттарға жүгінді.

Жалпы, келіп түскен шағымдардың сипаты жергілікті атқарушы органдардың заңсыз актілеріне, яғни заңсыз қолданылған тәртіптік жазаларға, орындаушылық тәртіпті ұйымдастыру бойынша әлсіз бақылауға және өтініштерді қарау кезінде формальды тәсілге бағытталған.

Сондай-ақ, азаматтар өз өтініштерінде соттардың, сот орындаушыларының, прокурорлардың, полицейлердің қызметін, сондай-ақ мемлекеттік сатып алу сияқты мәселелерді Департамент оларды бақылауы керек деп есептей отырып, мемлекеттік қызмет саласына жатқызады.

Осыған байланысты қайта жіберілген өтініштер үрдісі төмендемейді, өйткені азаматтар жекелеген мемлекеттік қызметшілердің өз міндеттерін орындау жөніндегі белгілі бір тәсіліне қанағаттанбайды, бұл олардың Департаментке жүгінуіне әкеледі.

Фактілер расталған және бұл өте үлкен белгі болатын сәттер бар. Азаматтардың өтініштері біздің жұмысымызда лакмус қағазы болып табылады және осыған сүйене отырып, бірде-бір өтініш біздің назарымыздан тыс қалмайды. Құзырет шеңберіндегі барлық басқа өтініштер тексерулер жүргізу, тиісті ақпаратты талап ету жолымен зерделенеді.

2023 жылдың 9 айында азаматтардың қалпына келтірілген құқықтарының пайызы 4,26% құрады. Азаматтардың барлық өтініштері бойынша құқықтарын әрдайым қалпына келтіру мүмкін емес, мысалы, ескіру мерзімдерінің аяқталуына, өтініш берушілердің дәлелдерін растамауға, НҚА-ның қайшылықтары бойынша шешілмеген мәселелердің болуына байланысты.

Өтініштерге сәйкес, мемлекеттік қызметшілерге қатысты өз лауазымдық міндеттерін орындау жөніндегі жұмысқа негізгі наразылық, абаттандыру, елді мекендер мен ТҮКШ жай-күйі, жолдарды жөндеу және салу мәселелеріне қатысты болды. Азаматтардың ақпараты бойынша Солтүстік Қазақстан облысының Әдеп жөніндегі кеңесінде тыңдала отырып, қызметтік тергеу жүргізіліп жатқан жауапты лауазымды тұлғаларға қатысты тәртіптік істер қозғалады.

Азаматтардың өтініштерінің белгілі бір бөлігі Әкімдер мен әкімдіктердің жекелеген қызметкерлері оларды жеке қабылдаудан бас тартатынын көрсетеді. Мемлекеттік органдардан алынған жауаптар кейде бас тарту сипатында болады. Азаматтар, олардың өтініштері азаматтардың өздері шағымданатын органдарға қарау үшін жіберілетінін атап өтеді.

Сондықтан, мұндай жағдайларда біз, мемлекеттік мекемелердің қызметкерлеріне әсер етудің барлық мүмкін құқықтық тетіктерін қолдана отырып, бізге де осындай өтініштерге жауап беруіміз керек.

Сонымен қатар, азаматтар, әдетте, өз мәселесі бойынша қай мемлекеттік органға жүгіну керектігін білмейді.

Қорытындылардың орнына. Ойларыңыз: өтініш берушіге ренжудің қажеті жоқ, әсіресе оның өз құқықтарын қорғауға деген ұмтылысы үшін құдалау керек, бірақ сіз заңды және мүмкін болатын көмекті түсініп, көрсетуіңіз керек. Ертең, біз оның орнында бола алатынымыз мүмкін.

Өтінішті уақтылы қарастырмау-бұл сенімін жоғалтқан адамға назар аудармау, яғни оның жасампаз еңбегі, қоғамдағы белсенділігі төмендейді, бұл мемлекет пен қоғамның тұрақты және үйлесімді дамуының кепіліне нұқсан келтіреді.

Абзал Оразамбетов,

Қазақстан Республикасы агенттігінің СҚО бойынша Мемлекеттік қызмет істері жөніндегі департаменті мемлекеттік қызмет саласындағы бақылау басқармасының Бас маманы.

Тайынша ауданы әкімінің ауыл шаруашылығы және кәсіпкерлік мәселелері жөніндегі орынбасарының міндетін атқарушы болып тағайындалғанға дейін, «Манат» ФҚ басшысының орынбасары болып қызмет атқарды.

Тағайындау

Тайынша ауданы әкімінің өкімімен Тайынша ауданы әкімінің ауыл шаруашылығы және кәсіпкерлік мәселелері жөніндегі орынбасарының міндетін атқарушы болып Сабуров Азамат Манатұлы тағайындалды

Сабуров Азамат Маратұлы Көкшетау облысы, Чкалов ауданы, Шұңқыржол а. 1967 жылы дүниеге келді.

Жоғары білім бар, 1994 жылы Көкшетау ауыл шаруашылық институтын инженер-механик мамандығы бойынша аяқтады.

Еңбек жолын 1984 жылдың тамыз айында Тихоокеан совхозында санақ және сапа жөніндегі бригадирдің көмекшісі ретінде бастады.

1985 жылдың наурызынан 1997 жылдың қазанына дейін Тихоокеан совхозында жүргізуші, машина ауланың меңгерушісі, бригадирдің көмекшісі, аға энергетик, нұсқаушы-бақылаушысы болып жұмыс істеді.

1998 жылдың мамырынан 2005 жылдың мамырына дейін – «Манат» ШҚ басшысы болды.

2005 жылдың мамыр айынан 2010 жылдың қарашасына дейін – Тайынша ауданының ауыл шаруашылығы бөлімінің басшысы, басшының орынбасары болып жұмыс істеді.

2010 жылдың қарашасынан 2013 жылдың наурызына дейін Тайынша ауданының ауыл шаруашылығы және ветеринария бөлімінің басшысы болып жұмыс істеді.

АЛИМЕНТТІК МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасы Құқықтық статистика және арнайы есеп алу жөніндегі комитетінің Солтүстік Қазақстан облысы бойынша департаменті Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының 2023 жылғы 4 қаңтардағы №3 бұйрығымен бекітілген «Сот актілерін орындау бойынша жұмыс туралы» №4 есеп нысанын қалыптастыру жөніндегі нұсқаулық негізінде атқарушылық іс жүргізу бойынша қадағалауды жүзеге асырады.

Басым бағыттарының бірі алименттерді өндіріп алу болып табылады.

Қазақстан Республикасы Конституциясының 27-бабының 2-бөлігіне сәйкес балаларына қамқорлық жасау және оларды тәрбиелеу - ата-ананың етене құқығы әрі міндеті.

Қолданыстағы заңға сәйкес, баланы заңнамада белгіленген тәртіппен және мөлшерде өзінің ата-анасы және басқа отбасы мүшелері бағып-күтуге құқылы. Егер, ата – аналар өздерінің кәмелетке толмаған балаларын бағып-күте алмаған жағдайда, оларды асырауға жұмсалатын қаражаттар (алименттер) сот тәртібінде өндіріледі. Кәмелетке толмаған балаларды күтіп-бағуға сот тәртібімен өндіріп алынатын алименттің мөлшері: бір балаға – ата-анасы табысының және (немесе) өзге де кірісінің төрттен бір бөлігі, екі балаға – үштен бір бөлігі, үш және одан көп балаға тең жартысы мөлшерінде өндіріп алады.

Балаға алимент, жәрдемақы ретінде тиесілі сомалар баланың ата-аналарының немесе (басқа заңды өкілдерінің) билік етуіне түседі және олар осы сомаларды баланы күтіп-бағуға, білім беруге және тәрбиелеуге жұмсайды.

Статистикалық деректерге сәйкес сот орындаушыларының орындауларында алименттерді өндіріп алу туралы 7653 атқарушылық іс жүргізу бар. Тағайындалған алименттерді өндіріп алу бәрінен бұрын төлеушілердің жалақысынан немесе басқа кірістерінен алынады. Алименттерді өндіріп алу тәртібі сот орындаушысы алимент төлеуші жұмыс істейтін жұмыс берушіге атқарушылық парақты немесе сот бұйрығын жібереді.

Алиментті төлеуге міндетті адамның жұмыс орны бойынша ұйымның лауазымды адамы алименттерді төлеу келісімі негізінде немесе атқарушылық құжат олардың төлеу күнінен бастап алуға тиесілі оның жалақысынан және басқа кірістерінен алимент ұстауға және жалақы және бсқа кірістерінен төлеу күнінен бастап үш күн мерзімнен кешіктірмей төлеуге және тұлғаның есеп-шотына аударуға міндетті.

Төлеушіден ұсталған алименттерді төлеуді кешіктіргені үшін және алушыға ақшаны уақытында аудармағаны үшін жауапкершілік ұйымның лауазымды адамына жүктеледі.

Алимент төлеушінің жалақысынан және басқа кіріс түрінен ұсталады, ол жалақыны жұмыс берушіден алады. Алимент өндірілетін кірістің ең азы немесе шегі деген түсінік болмайды. Олар жалақы мен кірістердің мөлшеріне қарамастан кез келген сомадан алынады.

Қазақстан Республикасы Әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы кодекске сәйкес сот үкімін, сот шешімін немесе өзге де сот актісін және атқарушылық құжатты орындамау жеке тұлғаларға бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға не бес тәулікке дейінгі мерзімге әкімшілік қамаққа алуға алып келеді. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне сәйкес ата-ананың кәмелетке толмаған балаларын, сол сияқты он сегіз жасқа толған еңбекке қабілетсіз балаларын күтіп-бағуға сот шешімі бойынша қаражат төлеу жөніндегі міндеттерін үш айдан астам орындамағаны үшін жауаптылық көзделген.

ҚР БП Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің Солтүстік Қазақстан облысы бойынша департаменті.

МІНДЕТТІ ТӨЛЕМДЕРДІ ТӨЛЕУ - ӘРКІМНІҢ БОРЫШЫ МЕН МІНДЕТІ

Қазақстан Республикасы Конституциясының 35-бабына сәйкес заңды түрде белгіленген салықтарды, алымдарды және өзге де міндетті төлемдерді төлеу әрқайсысының борышы мен міндеті болып табылады.

Мемлекет басшысы өзінің қыркүйектегі Жолдауында кәсіпкерлік субъектілерінің назарын мемлекеттік кірістер органдарының салық төлеушілермен өзара іс-қимылының қолданыстағы моделін өзгертуге мүмкіндік беретін және мәжбүрлеп салықтық әкімшілендіруден оның профилактикалық сипаттағы қызмет етуіне көшеуге ықпал ететін адалдық пен заңға мойынсұнушылық қағидаттарына аударды.

Белгіленген салықтарды, алымдарды және өзге де міндетті төлемдерді уақтылы төлеу зейнетақы мен жәрдемақы төлеуге қаражат бөлінетін мемлекеттік бюджетті толықтыруға және қалыптастыруға ықпал етеді.

Алайда, барлық кәсіпкерлік субъектілері өздеріне елдің негізгі заңымен жүктелген міндеттерді тиісінше орындамай отыр.

2023 жылдың өткен кезеңінде Солтүстік Қазақстан облысының мемлекеттік кіріс органдары салық жеңілдіктерін алу және салық төлемдерін азайту мақсатында салық төлеушілер жасаған мәмілелерді жарамсыз деп тану туралы 111 талап арыз берді, ал 2022 жылдың ұқсас кезеңінде 119 талап арыз немесе 7%-ға азайды.

Мәселен, ғымдағы жылы берілген 111 талап - арыздың 43 (109) бойынша талаптар қанағаттандырылды, кейіннен контрагенттерге қосылған құн салығы 180 млн.теңге мөлшерінде қосымша есептеліп, 68 (10) талап-арыз 2 млрд. млн. теңгеден астам қаражат айналымымен мәмілелер бойынша соттардың өндірісінде.

Мемлекеттік кіріс органдарының талап-арыздары бойынша соттар шығарған шешімдерді талдау кәсіпкерлік субъектілерінің дұалы мәмілелер жасасуының негізгі себептері салық салынатын базаның (қаражат айналымының) жасанды түрде азаюының көрінетін, бюджетке төлеуге жататын салық мөлшерін заңсыз төмендетуге не белгілі бір преференциялар алуға (төлеуден босату, субсидиялар алу және т.б.) әкеп соғатын соңғысының жосықсыздығы болып табылатындығын көрсетті.

Өткен сот актілері бойынша мемлекеттік кіріс органдары жасырын салықтарды қосымша есептеу және өндіріп алу жөнінде шаралар қабылдайды.

Осыған байланысты, Солтүстік Қазақстан облысының прокуратурасы барлық кәсіпкерлік субъектілерін салықтарды, алымдарды және бюджетке төленетін өзге де міндетті төлемдерді уақтылы және толық төлеу жөніндегі міндетті сақтауға шақырады.

Солтүстік Қазақстан облысының прокуратурасы.

БЖЗҚ - НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕР

2023 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша БЖЗҚ салымшыларының (алушыларының) жеке шоттарында **16,76 трлн теңге** зейнетақы жинақтары қалыптастырылды. Олардың жыл басынан (01.09.2023ж.) бері өсімі **2,1 трлн теңге** (14,3%) болды. Өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда зейнетақы жинақтарының көлемі **2,8 трлн теңгеге (20%)** өсті.

2023 жылдың 8 айында зейнетақы жарналарының сомасы **1 374,8 млрд теңге** болды, бұл өткен жылғы көрсеткіштен 25% немесе **278,28 млрд теңгеге** жоғары. Өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда өсім міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ) бойынша – 25%, міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ) бойынша – 26% көрсетті. Қазақстандықтардың жинақтарының 96,79% МЗЖ есебінен құралған. 01.09.2023ж. МЗЖ көлемі **16,22 трлн теңгеге** жетті (бір жылдағы өсім – 19,7%, жыл басынан бері – 14,1%). МКЗЖ бойынша зейнетақы жинақтарының сомасы – **532,51 млрд теңге**, өткен жылдың 1 қыркүйегінен бастап 28%, ағымдағы жылдың басынан бастап 19,6% ұлғайды. Ең жоғары өсімді (жылына 57,7%) ерікті зейнетақы жарналары (ЕЗЖ) бойынша жинақтар көрсетті, олардың көлемі – **4,71 млрд теңге**.

БЖЗҚ салымшыларының жеке зейнетақы шоттарына есептелген таза инвестициялық кіріс жыл басынан бері шамамен **1035,1 млрд теңге** болды. 2023 жылғы 1 қыркүйектегі жағдай бойынша БЖЗҚ-дағы жеке зейнетақы шоттарының саны **12,25 млн** бірлік деңгейінде қалыптасты, оның ішінде МЗЖ бойынша – шамамен **11,04 млн**, МКЗЖ – **626,3 мың**, ЕЗЖ – **384,5 мың** бірлік. Жыл басынан бері БЖЗҚ шамамен **350,78 млрд теңге** төледі. 01.09.23ж. жасына байланысты төлемдер өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 27% артып, **96,69 млрд теңгені** (төлемдердің жалпы көлеміндегі үлесі – **27,56%**), тұрғын үй жағдайларын жақсартуға және емделуге арналған біржолғы зейнетақы төлемдері – **169,15 млрд теңге** (төлемдердің жалпы көлеміндегі үлесі – **48,22%**) құрады. Сондай-ақ, жыл басынан бері мұрагерлік бойынша төлемдер – **34,97 млрд теңге**, Қазақстаннан тыс жерлерге тұрақты тұруға кетуге байланысты төлемдер – **26,64 млрд теңге**, мүгедектік бойынша төлемдер – **1,8 млрд теңге**, жерлеуге төлемдер – **4,38 млрд теңге** көлемінде жүзеге асырылды. Сақтандыру ұйымдарына **17,09 млрд теңге** аударылды. БЖЗҚ-дан кесте бойынша орташа айлық төлемнің мөлшері (зейнет жасына толуына байланысты) **32 120 теңге** болса, ай сайынғы төлемнің ең жоғары сомасы – **742 692 теңге**. Естеріңізге сала кетейік, өткен жылдың осы кезеңінде кесте бойынша орташа айлық төлем 29 859 теңге, ең жоғары төлем – **707 326 теңге** болды.

Зейнетақы активтері бойынша, оның ішінде республика өңірлері бөлінісіндегі статистикалық деректер туралы барлық өзекті ақпарат enrf.kz сайтындағы «Көрсеткіштер» бөлімінде орналастырылған.

2023 жылдың IV тоқсанында Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы әкімімен, оның орынбасарларымен және аппарат басшысымен жеке тұлғаларды және заңды тұлғалар өкілдерін жеке қабылдау КЕСТЕСІ

Мемлекеттік органның атауы	Азаматтарды қабылдауды жүргізетін тұлғаның Т. А. Ә.	Азаматтарды жүргізетін тұлғаның лауазымы	Азаматтарды қабылдау күні мен уақыты	Мемлекеттік органның орналасқан жері	Байланыс телефоны
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы әкімінің аппараты» КММ	Әлжанов Берік Ақылжанұлы	Аудан әкімі	әр айдың бірінші, үшінші сейсенбісі 10.00-12.00 сағ	Тайынша қ. Қазақстан Конституциясы көшесі 197	2-16-65
	Сабуров Азамат Манатұлы	Аудан әкімі орынбасарының міндетін атқарушы	әр айдың сәрсенбісі 10.00-13.00 сағ		2-27-47
	Дюсембин Еркебулан Ерболұлы	Аудан әкімі орынбасары	әр айдың дүйсенбісі 10.00-13.00 сағ		2-29-81
	Бәтенова Гүлбаршын Қаһарманқызы	Аудан әкімінің орынбасары	әр айдың бейсенбісі 10.00-13.00 сағ		2-14-86
	Абұлғазина Бақыт Бегайқызы	Аудан әкімі аппаратының басшысы	айдың жұмасы 10.00-13.00 сағ		2-27-00

Ескертпе: қабылдауға алдын ала жазылу 8 (71536)22-3-42 телефоны бойынша жүзеге асырылады

Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданының Тайынша қаласы мен ауылдық округтердің әкімдерінің 2023 жылдың IVтоқсанында жеке тұлғаларды және заңды тұлғалар өкілдерін жеке қабылдау кестесі

Мемлекеттік органның атауы	Азаматтарға қабылдау жүргізетін тұлғаның Т.А.Ә.	Азаматтарға қабылдау жүргізетін тұлғаның лауазымы	Азаматтарды қабылдау күні мен уақыты	Мемлекеттік органның орналасқан орны	Байланыс телефоны
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Абай ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Досмұқанов Бейбіт Сырымбетұлы	Абай ауылдық округінің әкімі	Сейсенбі, бейсенбі 10.00 -13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Қарағаш а.	76-7-85
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Алабота ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Жаныбаев Қажымхан Мерғазезұлы	Алабота ауылдық округінің әкімі	Дүйсенбі, сәрсенбі 09.00 -13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Аққұдық а.	75-1-97
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Амандық ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Тасымов Нариман Қорқытбайұлы	Амандық ауылдық округінің әкімі	Сейсенбі, бейсенбі 16.00 -18.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Амандық а.	43-6-68
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Большеизюм ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Жүсіпов Талғат Абзалұлы	Большеизюм ауылдық округінің әкімі	Дүйсенбі, Сәрсенбі 10.00 -13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Большой Изюм а.	32-5-25
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Донецк ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Кахабаев Мұрат Мұхамбетқалиұлы	Донецк ауылдық округінің әкімі	Дүйсенбі, сәрсенбі 09.00 -13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Донецкое а.	74-2-35
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Драгомиров ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Әжіғұллов Жұлдыз Асылбекұлы	Драгомиров ауылдық округінің әкімі	Дүйсенбі 10.00 -13.00 сағ Жұма 09.00-13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Драгомировка а.	55-3-33
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Зеленогай ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Мұстаханов Нұрлан Сәрсенғалиұлы	Зеленогай ауылдық округінің әкімі	Дүйсенбі, сәрсенбі 10.00 -13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Зеленый Гай а.	77-3-73
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Келлер ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Илиясов Досымжан Сұлтанбекұлы	Келлер ауылдық округінің әкімі	Дүйсенбі, сейсенбі 10.00 -18.30 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Келлеровка а.	79-0-87
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Киров ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Көпербаев Рыспек Әлібекұлы	Кирово ауылдық округінің әкімі	Сейсенбі, жұма 10.00 -13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Кирово а.	32-3-13
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Краснополян ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Жомартов Талғат Базарбайұлы	Краснополян ауылдық округінің әкімі	Дүйсенбі, жұма 10.00 -13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Красная Поляна а.	54-2-17
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Летовочный ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Куровский Владимир Николаевич	Летовочный ауылдық округінің әкімі	Сейсенбі, Бейсенбі 15.00 -18.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Летовочное а.	52-3-10
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Мироновка ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Ысқақов Кемел Оралбайұлы	Мироновка ауылдық округінің әкімі	Сейсенбі, бейсенбі 10.00 -12.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Мироновка а.	79-0-22
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Роцинск ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Ғалиев Абылайхан Файзурахманұлы	Роцинск ауылдық округінің әкімі	Дүйсенбі, сәрсенбі 09.00 -12.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Роцинское а.	53-7-48
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Теңдік ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Қасқұлақов Ержан Қайыржанұлы	Теңдік ауылдық округінің әкімі	Дүйсенбі, сәрсенбі 10.00 -13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Теңдік а.	42-0-01
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Тихоокеан ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Бәкіров Ерлан Михашұлы	Тихоокеан ауылдық округінің әкімі	Дүйсенбі, сәрсенбі 10.00 -13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Тихоокеанское а.	77-1-88
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Чермошнян ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Ищанов Қайырғелді Танатарұлы	Чермошнян ауылдық округінің әкімі	Сәрсембі, жұма 09.00-13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Чермошнянка а.	38-4-60

«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Чкалов ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Қазақстан Тайынша Чкалов Сәкен Төкенұлы	Сәдуақасов Сәкен Төкенұлы	Чкалов ауылдық округінің әкімі	Дүйсенбі, жұма 10.00 -13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Чкалово а.	70-2-75
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Яснополян ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ	Қазақстан Тайынша Яснополян	Темірбаев Ермұқан Нұрмұқанұлы	Яснополян ауылдық округінің әкімі	Сейсенбі, бейсенбі 10.00 -13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Ясная Поляна а.	73-3-94
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Шпаковский Валерий Анатольевич Бөкенов Жасулан Баймұратұлы	Қазақстан Тайынша Тайынша қаласының әкімі Қала әкімінің орынбасары	Шпаковский Валерий Анатольевич Бөкенов Жасулан Баймұратұлы	Тайынша қаласының әкімі Қала әкімінің орынбасары	Дүйсенбі, жұма 14.30 -18.00 сағ Сейсенбі, бейсенбі 14.30-18.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Тайынша қ. Центральний бұрылысы, 2	22-6-05 22-8-05

Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы жергілікті атқарушы органдары басшыларының 2023 жылдың IV тоқсанында жеке тұлғаларды және заңды тұлғалар өкілдерін жеке қабылдау кестесі

Мемлекеттік органның атауы	Азаматтарға қабылдау жүргізетін тұлғаның Т.А.Ә.	Азаматтарға қабылдау жүргізетін тұлғаның лауазымы	Азаматтарды қабылдау күні мен уақыты	Мемлекеттік органның орналасқан орны	Байланыс телефоны
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы әкімдігінің ауыл шаруашылығы бөлімі» КММ	Хамзина Айгүл Ермекбайқызы	Бөлім басшысы	Бейсенбі 10.00-13.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы, Тайынша қ., Қазақстан Конституциясы көшесі, 206	21-4-70
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы әкімдігінің жер қатынастары бөлімі» КММ	Бура Андрей Николаевич	Бөлім басшысы	Жұма 10.00 -13.00 сағ 14.30-16.30 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы, Тайынша қ., Қазақстан Конституциясы көшесі, 206	22-1-85
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы әкімдігінің жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» КММ	Жәкенова Айнагүл Сағатқызы Өтелбаева Раушан Сәрсембайқызы	Бөлім басшысы Бөлім басшысының орынбасары	Дүйсенбі, жұма 10.00 -13.00 сағ Сейсенбі, бейсенбі 10.00-13.00 сағ.	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы, Тайынша қ., Қазақстан Конституциясы көшесі 203	21-0-22 79-0-47
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы әкімдігінің кәсіпкерлік бөлімі» КММ	Голубь Наталья Викторовна	Бөлім басшысы	Дүйсенбі 10.00 -13.00 сағ сәрсенбі 10.00 -12.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы, Тайынша қ., Қазақстан Конституциясы көшесі, 206	23-4-18
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданының мәдениет, тілдерді дамыту, дене тәрбиесі және спорт бөлімі» КММ	Сағындықова Гүлмира Бәкібайқызы	Бөлім басшысы	Дүйсенбі 14.00 -18.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы, Тайынша қ., Пролетар көшесі, 193	23-7-94
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы әкімдігінің құрылыс, тұрғын үй - коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобильдік жолдар бөлімі» КММ	Руденко Дмитрий Владимирович	Бөлім басшысы	Бейсенбі 16.00 -18.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы, Тайынша қ., Астана көшесі, 176	22-5-37
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы әкімдігінің экономика және қаржы бөлімі» КММ	Сәрсембаев Бекболат Әкімбаулы бос орын	Бөлім басшысы Бөлім басшысының орынбасары	Сейсенбі 09.00 -13.00 сағ Сәрсенбі 14.00 -18.00 сағ Сейсенбі 14.00-18.00 сағ. Сәрсенбі 09.00-13.00 сағ.	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы, Тайынша қ., Центральний бұрылысы, 2	23-5-09 21-6-43
«Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы әкімдігінің ішкі саясат бөлімі» КММ	Мұхаметғалиева Айгүл Ботайқызы	Бөлім басшысы	Сәрсенбі 10.00 -18.00 сағ	Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы Тайынша қ. Қазақстан Конституциясы көшесі, 197	21-8-90

СЕНІМ ТЕЛЕФОНДАРЫ

- «СҚО Тайынша ауданы әкімінің аппараты» КММ 22-9-81
- «СҚО Тайынша ауданы әкімдігінің ауыл шаруашылығы бөлімі» КММ 21-4-70
- «СҚО Тайынша ауданы әкімдігінің жер қатынастары бөлімі» КММ 22-6-97
- «СҚО Тайынша ауданы әкімдігінің жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» КММ 79-0-47
- «СҚО Тайынша ауданы әкімдігінің кәсіпкерлік бөлімі» КММ 23-4-18
- «Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы әкімдігінің дене тәрбиесі және спорт бөлімі» КММ 23-6-31
- «Солтүстік Қазақстан облысы Тайынша ауданы әкімдігінің сәулет, құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобильдік жолдар бөлімі» КММ 22-5-37
- «СҚО Тайынша ауданы әкімдігінің экономика және қаржы бөлімі» КММ 23-5-09
- «СҚО Тайынша ауданы әкімдігінің ішкі саясат бөлімі» КММ 21-8-17
- «Абай ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 76-7-85
- «Алабота ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 75-1-97
- «Амандық ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 42-6-71
- «Большеизюм ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 32-5-25
- «Донецк ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 74-2-35
- «Драгомиров ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 55-3-33
- «Зеленогай ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 77-3-73
- «Келлер ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 51-2-03
- «Киров ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 32-1-48
- «Краснополян ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 54-2-17
- «Летовочное ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 52-3-10
- «Мироновка ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 79-0-22
- «Роцинск ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 53-7-48
- «Теңдік ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 42-0-01
- «Тихоокеан ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 77-1-18
- «Чермошнян ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 38-2-40
- «Чкалов ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 70-2-75
- «Яснополян ауылдық округі әкімінің аппараты» КММ 73-3-94
- «Тайынша қаласы әкімінің аппараты» КММ 22-8-05

Бұл телефондар арқылы мемлекеттік қызметкерлердің Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметкерлерінің Этика Кодексін бұзуы және сыбайлас жемқорлық бұзушылықтар жасау фактілері туралы хабарлауға болады.

«СҚО Тайынша ауданы әкімінің аппараты» КММ www.tsh.sko.gov.kz

РИЗАБЕК АЙТМҰХАН – ЕРКІН КҮРЕСТЕН ТӘУЕЛСІЗ ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫНДАҒЫ ТҰҢҒЫШ ӘЛЕМ ЧЕМПИОНЫ

Қасым-Жомарт Тоқаев әлем чемпионы Ризабек Айтмұханды жеңісімен құттықтады. Тоқаев әлем чемпионы Ризабек Айтмұханды жеңісімен құттықтады. Бұл туралы Ақорданың баспасөз қызметі хабарлады.

– Еркін күрес шебері Ризабек Айтмұханды Белградта өткен күрес түрлерінен әлем чемпионатында алтын медаль иеленуімен құттықтаймын! Ол қазақ балуандары арасында тұңғыш рет әлем чемпионы атанды. Бұл – тарихи жетістік. Ризабек Айтмұханның жарқын жеңісі жас буынның спортқа құлшынысын арттырады деп сенемін, – деді Президент.

* * *

Облыс әкімдігінде ел тарихында тұңғыш рет еркін күрестен әлем чемпионы атанған Ризабек Айтмұханға құрмет көрсетілді. Өңір басшысы Ғауез Нұрмұхамбетов жеңімпазды құттықтап, сый-сияпат табыстады.

Салтанатты жиынға спорт саласының қызметкерлері мен ардагерлері жиналды. Бірінші болып сөз алған облыс әкімі Ғауез Нұрмұхамбетов әлем чемпионы Ризабек Айтмұханның жеткен жетістігіне тоқталып, оған алдағы жарыстарда сәттілік тіледі.

– Сербияның Белград қаласында өткен әлем біріншілігінде ұлттық құрамамыз жақсы нәтиже көрсетті. Уәлиханов ауданының тумасы Ризабек Айтмұхан ел мерейін үстем етті. Ол еліміздің спорт тарихында еркін күрестен тұңғыш әлем чемпионы атанды. Біз оның жеткен жетістігін мақтан тұтамыз. Бұл жеңіс соңынан ерген жас балуандарды қанаттандырады деп ойлаймын, – деді өңір басшысы. Грек-рим күресінен КСРО-ның құрметті спорт шебері, облыстың құрметті азаматы Жамбыл Тасеменов спорт ардагерлері атынан әлем чемпионна жылы лебізін білдірді. Оның сөзінше,

теріскей балуандардың ұстаханасы іспеттес. Нәтижесі – дүниежүзілік жарыстарда ел үмітін үкілеген спортшыларымыздың жеңісі. Ғауез Нұрмұхамбетов чемпионға 3 млн. теңгенің сертификатын табыстады. Өз кезегінде әлем чемпионы құрмет көрсеткен өңір басшылығына алғысын білдіріп, алдағы жоспарларымен бөлісті.

– Әлем чемпионы атанған соң еліміздің үш өңірінде болдым. Алдымен Алматы қаласы мені құшақ жая қарсы алса, кейін Көкшетау жұртшылығы мен туған жерім Уәлиханов ауданында болдым. Енді сәті түсіп Қызылжарда қоштемекке бөленіп отырмын. Әлі талай жарыста алтын медаль үшін күресетін боламын, – деді Ризабек Айтмұхан. Шарада жерлесіміздің алғашқы бапкері әрі әкесі Қанат Жолдасбайға естелік қолсағат табысталды. Ризабек Айтмұханды өмірге әкелген анасына да құрмет көрсетілді. Әлем чемпионы облыс орталығындағы Спорт сарайында жастармен кездесті.

Сербияның Белград қаласында күрес түрлерінен өтіп жатқан әлем чемпионатында жерлесіміз Ризабек Айтмұхан алтын медаль олжалады. Ризабек 92 келі салмақ дәрежесінде сынға түсіп, финалда Әзербайжан балуаны Осман Нұрмағамедовты жеңді. Осылайша, еркін күрестен елімізден шыққан тұңғыш әлем чемпионы Ризабек көк байрағымызды желбіретті. Жарайсың, Ризабек! Қазақ елі бұл алтын медальді 32 жыл күтті.

ӘЛЕМ ЧЕМПИОНЫ РИЗАБЕК АЙТМҰХАНДЫ ТАЙЫНШАЛЫҚТАР ЗОР ҚОШЕМЕТПЕН ҚАРСЫ АЛДЫ

Тайынша жұртшылығы еркін күрестен тәуелсіз Қазақстан тарихындағы тұңғыш әлем чемпионы Ризабекті зор қошеметпен қарсы алды.

Естеріңізге сала кетейік, қазақстандық балуан, 19 жасар жерлесіміз Ризабек Айтмұхан Сербия астанасы Белградта өткен әлем чемпионатының финалында 92 келі салмақ дәрежесінде еркін күрестен әлем чемпионы атанды. Ризабек әзірбайжандық Осман Нурмагомедовты жеңген болатын. Айта кетерлігі, Ризабек осы жылдың ақпан айында ересектер арасында ұйымдастырылған еркін күрес сайысында Қазақстанда бас жүлдені иеленіп, елордасы Астана қаласында өткен Азия чемпионатында күміс жүлдегер атанған болатын.

Осылайша облысымызға қарасты көршілес Ақжар ауданы Қызылту елінің тұмасын тайыншалықтар қошеметпен қарсы алып, барынша құрмет көрсетті. Салтанатты рәсім басталмас бұрын автокөлікпен арнайы флешмоб ұйымдастырылып, қаладағы спорттық-сауықтыру кешеніне кіре берісте қазақ халқының дәстүріне сай шашу шашылды. Мерекелік бағдарлама бойынша ауданымызда каратэ және еркін күрес секцияларына қатысып жүрген жас спортшылар көпшіліктің алдында өнер көрсетіп, спорттық шараның ажарын аша түсті. Мерекелік шараны аудан жетекшісі Берік Ақылжанұлы Әлжанов ашып берді.

- Ризабек жерлесіміздің қол жеткізіп отырған жетістігі кейінгі толқын жас спортшылар үшін үлгі болары анық. Салауатты өмір салтын қолдап, барынша насихаттап жүрген чемпионымызды мақтан тұтамыз. Еркін күрес шебері Ризабек Айтмұхан қазақ балуандары арасында тұңғыш рет әлем чемпионы атанды. Бұл – тарихи жетістік. Оның жарқын жеңісі кейінгі ұрпақтың спортқа деген құлшынысын арттыра түсетіні анық. Әлем чемпионатында алтын медаль иеленуімен құттықтаймыз, - деді Берік Әлжанов. Жиынға қатысқан көпшілік те жылы лебіздерін білдіріп, түрлі сый-сияпат жасап жатты. Олардың қатарында, «Тайынша-Элеватор» ЖШС директоры Ш.Балқыбек пен еркін күрес Ассоциациясының басшылығы болды. Олар чемпионға көкпарға арналған асыл тұқымды аттың бағасына сәйкес сертификаттар табыс етті.

Шараның соңында сөз алған Р.Айтмұхан тайыншалықтарға жарысты тікелей эфирден көріп, қолдау көрсеткендері үшін алғыс білдірді. Сонымен бірге спорт саласына

енді қадам жасап жатқан кейінгі толқынға үнемі өздеріне сенімді болып, биік белестерді бағындыруларына тілектес екендігін жеткізді. Біз де өз тарапымыздан еліміздің тәуелсіз спорт тарихындағы еркін күрестен шыққан тұңғыш әлем чемпионын лайықты жеңісімен құттықтаймыз! Жеңісті күндерің көп болсын, Ризабек!

Гүл ЖАМАШҚЫЗЫ, Тайынша таңы

РИЗАБЕККЕ ЕЛІ РИЗА!

Күллі Алаш жұртын қуаныш пен шаттыққа бөлеп, тәуелсіздіктен кейінгі ел күресінің тарихында Ризабек Айтмұхан тұңғыш әлем чемпионы атанды. Сербияның бас шаңары – Белградта мәресіне жеткен әлемдік додада атой салған Ризабекті елорда жұрты да әуежайдан ыстық ықыласпен күтіп алды.

– Ризабек, ең алдымен, әлем чемпионатындағы алтын жүлдең құтты болсын. Еліміз үшін бұл жеңістің де, медальдың де жөні бөлек. Әлем чемпионы атанған сәтінде, алтын тұғырға көтерілгенде қандай сезімде болдың?

– Ең бірінші, әлі күнге дейін мені жеңісіммен құттықтап, барлық ізгі тілектерін арнап жатқан барша қазақ халқына басымды иіп, алғысымды білдіремін. Сондай-ақ туған-туыстарыма, дос-жарандарыма да қолдау білдіргені үшін ерекше рахмет айтқым келеді. Біз үшін тақымын қысып, тілеулес болған жандарға осындай қуаныш сыйлай алғанымна мен де бақыттымын. Финалдық айқастан кейінгі сезімді қазір сөзбен айтып жеткізе алмаймын. Мұны кез келген ірілі-ұсақты турнирде жеңіске жеткен спортшылар да айта алмайтын шығар. Өйткені оны әрбір адам сезініп, сол күйді басынан өткізіп көруі керек. Сонда ғана спортшыда болған сезімді сезіне аласыз. Десе де тұғыр биігіне шығып, әнұран шырқалғанда іште толқыныс болғанын, кеудемді мақтаныш сезімі кернеп, ерекше әсерге бөленгенімді қалай жасырайын. Бірақ Сербияда жүргенде әлем чемпионы атанғаным аса қатты сезіле қойған жоқ еді. Алайда елге табаным тие салысымен отандастарымыздың ыстық ықыласын, жанкүйерлердің қуанышын көріп, елімізге қандай маңызды жеңіс сыйлағанымызды түсіндім.

– Қазаққа күрес түрлерінен тұңғыш алтын жүлдені сыйлаған балуан қай өңірдің тумасы? Оқырмандарға өзің туралы айтып берші.

– Мен 2004 жылы бұрынғы Көкшетау, қазіргі Солтүстік Қазақстан облысына қарасты Уәлиханов ауданындағы Кішкенекөл ауылында дүниеге келгенмін. Отбасында алты ағайындымыз. Екі інім, үш қарындасым бар. Мен – үйдің тұңғышымын. Әкем де кезінде күреспен айналысқан. Қазір мені жарысқа баптап, жеке бапкеріммен бірге қасымда жүр.

– Демек, күреске әкеңнің себепші болуымен келдің ғой?

– Иә, балуандық өнерге әкемнің қалауы бойынша келдім. Ашығын айтқанда, менің әу баста балуан болғым келген жоқ. Бұл спорт түріне мүлдем қызығушылығым жоқ еді. Бірақ әкем ауылдағы күрес үйірмесіне күштеп апарған соң көнуге тура келді. Алғашында күреске зауқым болмаса да әкемнің көңілі үшін спорт залына барып, белдесіп жүрдім. Арада біраз уақыт өткен соң бір турнирде жеңімпаз атанып, жеңістің дәмін татқаннан кейін күреске қызығушылығымның ояна бастағанын байқадым. Сөйтіп, әкеммен бірге жаттығып, ірі-ірі жарыстарға барып, тәуір нәтижеге қол жеткізе бастадық.

– Осыдан төрт жыл бұрын елордада ұйымдастырылған әлем чемпионатында ерікті болып жұмыс істеп, белдесу уақытында бозкілемді сүртіп жүрген видеоң қазір әлеуметтік желіде кең таралып жатыр. Сол кезде өзің алдыға «мен де болашақта әлем чемпионы боламын» деген мақсат қойып па едің?

– Жасыратыны жоқ, ол кезде әлем чемпионы боламын деген ой үш емес, одан да көп ұйықтасам да түсіме кірген емес. Өйткені сол жылдары небәрі 15 жастағы тек бүгінгі ғана ойлайтын, алдына әлі үлкен мақсаттарды қоя алмайтын бозбала болдық қой.

Тіпті жастар мен жасөспірімдер ұлттық құрамасының қатарында да болған жоқпыз. Әйтеуір Астанадағы Қажымұқан Мұңайтпасов атындағы спорт интернатының 9-сынып оқушысымын. Елордада күрес түрлерінен әлем чемпионаты өтер алдында интернатта менімен қатар оқитын бір топ баланы әлем чемпионатына ерікті етіп жұмысқа алды. Қазір әлеуметтік желіде тарап кеткен видеода менің Дәулет Ниязбеков пен ресейлік балуан Гаджимурат Рашидов арасындағы финалдық бәсекеде бозкілемді сүртіп жатқан кезім таспаланып қалыпты. Қазір ойлап отырсам, адамның өмірінде болып жатқан оқиғалар бекерден-бекер орын алмайды екен. Әйтеуір түптің-түбінде бір нәрсеге түрткі болатынына осы әлем чемпионатында көз жеткіздім. Төрт жыл бұрын ғана финалда бозкілем сүртіп жүрген бала бүгінде әлем чемпионы атанып отыр. Расымен, таңғалатын жағдай. Белградтағы туға қатысты мәселе де солай шығар деп ойлаймын. Балуандардың дәстүрі бойынша чемпион атанған спортшы өз елінің туын жамылып, бозкілемді айналып жүгіруге тиіс. Бірақ мен әлем чемпионы атанғаныммен, мұндай бақыт бұйырмады. Дегенмен Жаратқанның бұйрығы солай болған шығар. Бәлкім, Құдай маған көк Туымызды екінші рет әлем чемпионы атанғанымда немесе Олимпиада жеңімпазы атанғанда желбіретуді бұйыртып тұрған болар. Өзім солай ойлаймын. Бірақ ел тарихында тұңғыш рет әлем чемпионы атанып тұрып, тарихи сәтте көк туымызды көтеріп жүгіре алмағаным әлі де өкінемін.

– Бас аман болса, көк туымызды көтеретін мүмкіндік сенде әлі талай боларына сенімдіміз. Осы орайда финалдық белдесуге бір тоқталып өтейікші. Екі дүркін әлем біріншілігінің қола жүлдегері әзербайжандық балуанның осал тұсын қалай таптың?

– Кез келген жарыстағы финалдық белдесудің жауапкершілігі балуандар үшін өте жоғары болады. Өйткені бозкілемде екі адамға күресіп жатқанымен, теледидарға телмірген экран алдындағы мыңдаған жанкүйер қауымның сенімін, үмітін ақтау керек. Сол үшін бірінші кезеңде әзербайжандық балуанға есе жіберіп жатып екінші кезеңде намысқа тырысып, соңғы сәтте өзіме тиесілі екі ұпайға қол жеткізіп, жеңісті қарсыласымнан жұлып алдым. Бұл жерде барлығын менің сабырлылығым, шыдамдылығым шешіп кетті деп ойлаймын. Себебі белдесулерімді көрген болсаңыздар, мен ешқашан бірінші болып алға ұмтылмаймын. Тек өзімнің күшіме және шыдамдылығымна сеніп, соңғы сәтте қарсыласымды сан соқтырып кетуге тырысамын. Мені әрдайым шыдамдылық шыңға жетелеп келеді. Көп балуан белдесу басталған бетте алға қарай ұмтылып, қарсыласын айқын басымдықпен немесе ірі есеппен жеңемін деп асығыстық, шыдамсыздық танытып соңғы сәтте опық жеп жатады.

– Алдағы жоспарларыңмен бөлісе кетсең.

– Болашақта істелетін, атқарылатын шаруалар әлі шашетектен. Алда барлық спортшының арманы саналатын Олимпия ойындары келе жатыр. Соған дайындалу керек. Құдай бұйырса, келесі жылы Париж Олимпиадасында топ жарғым келеді. Ол үшін алдымен лицензия жеңіп алу керек. Өкінішке қарай, 92 кило салмақ дәрежесі Олимпиада бағдарламасына енбейтін болғандықтан, бұл жақтан жолдама иелене алмадым. Енді 97 килоға ауысып, жаңа салмақта өз бағымды сынап көремін. – Әңгімеңе көп рахмет. Алдағы бәсекелеріңе сәттілік тілейміз.

Әңгімелескен – Әли БИТӨРЕ,
«Egemen Qazaqstan».

ТҰМАУДАН САҚТАНУ...

Облысымызда жедел респираторлық вирустық инфекциямен өткен эпидемиологиялық маусымда 53 мыңнан астам адам ауырған. Бұл оның алдындағы кезеңмен салыстырғанда 1,7 есеге көп. Өңірде тұмауға қарсы екпе егу жұмыстары басталды. Облыстық санитарлық-эпидемиологиялық бақылау департаменті басшысының орынбасары Арман Күшбасовтың айтуынша, ЖРВИ-мен ауырғандардың 65 пайызы немесе 35 мыңға жуығы – 14 жасқа дейінгі бала.

“Қазан айынан ЖРВИ бойынша эпидемиологиялық маусым басталады. Былтыр осы айда тұмау жұқтырудың алғашқы деректері тіркелді. Сырқаттанғандардың 90 пайызы В типті тұмаумен ауырса, Н1Н1 – 8 пайызында және Н3Н2 – 2 пайызында кездесті. Осы маусымда, Денсаулық сақтау министрлігінің болжамы бойынша, В вирусының қосылуымен АН1Н1 және АН3Н2 вирустары жүреді, соның ішінде АН1Н1 вирусының басым болу ықтималдығы жоғары”, – дейді Арман Күшбасов. Облыста ЖРВИ-ді жұқтырғандар саны артып келеді. Маман тұмаудың адамнан адамға оңай таралатын және өте жедел жұқпалы ауру екенін айтты. Әр адам тұмау вирустарына сезімтал келеді. Инфекцияны науқас адам таратады. “Әдетте дене қызуы кенеттен көтеріліп, жөтел пайда болады. Бас, бұлшықет пен буын ауырады, адамда әлсіздік болып, тамағы қырылдайды және мұрыннан су ағады. Жөтел 2 апта немесе одан да көп уақытқа созылуы мүмкін. Ауру жеңіл де өтеді, ал кейде тіпті өлімге әкелуі мүмкін. Жылда әлемде 3-5 млн. адамда тұмау ауыр өтсе, соның 290-650 мыңы респираторлық аурулардан қайтыс болады”, – дейді Арман Күшбасов. Тұмаудың алдын алудың тиімді әдістерінің бірі – вакцина. Екпе аурудың асқынуынан және өлімнен қорғайды. Облыста 1 қазаннан бастап тұмауға қарсы иммундау науқаны басталды. Препаратты тіркелген жері бойынша емханада қауіп тобына жататын адамдар: медицина қызметкерлері, медициналық ұйымда диспансерлік есепте тұрған балалар, балалар үйлерінің тәрбиеленушілері, қарттар үйлерінің контингенті, эпидемиологиялық көрсеткіштер бойынша 2-3 триместрдегі жүкті әйелдер, созылмалы аурулары бар адамдар, 65 жастан асқан жандар тегін қойдыра алады. “Биыл облыста 60 мың адамды немесе тұрғындардың 11 пайызына тұмауға қарсы екпе салу жоспарланған. Ол үшін ресейлік үш валентті “Гриппол плюс” вакцинасы қолданылады. Бүгінде 714 адамға екпе салынды, басым бөлігі медицина қызметкерлері”, – дейді департамент басшысының орынбасары. Маманның айтуынша, тұмауға қарсы вакцина ұжымдық иммунитет қалыптастырады және эпидемияның пайда болуына жол бермейді. Тұмауға қарсы вакцинациядан басқа, спецификалық емес профилактиканы да назардан тыс қалдырмау керек, яғни адамдар көп жиналатын жерлерде және қоғамдық көліктерде жүрмеуге тырысу, бетперде қолдану, аурудың белгілері бар адамдармен тығыз байланыста болмау маңызды. “Тұмау вирусы ауа арқылы ғана емес, сонымен қатар лас қол, мұрынның, көздің, ауыздың шырышты қабаттарымен тұрмыстық заттар арқылы да жұғады. Мұрын қуысын шаюды әдетке айналдырған жөн. Бөлмені үнемі желдетіп, сулы шүберекпен жиі сүрту де артықтық етпейді. Құрамында С дәрумені бар тағамдарды мүмкіндігінше көп тұтынған дұрыс. Саламатты өмір салтын ұстану да өз нәтижесін бермек”, – дейді Арман Күшбасов.

ЖҰМЫСКЕРЛЕРДІ ЖАЗАТАЙЫМ ОҚИҒАЛАРДАН САҚТАУ

2005 жылы қабылданған заң бойынша әр жұмыс беруші жұмыскерлерді сақтандыруға міндетті. Сақтандыру қызметкерлердің еңбек міндеттерін орындауы кезіндегі жазатайым оқиғалардан сақтайды.

Бұл заң 17 жылдан бері қолданылып келе жатқанына қарамастан, әлі де міндетті сақтандыру шартын жасамайтын компаниялар бар.

Сақтандыру – бұл ЖШС, ЖК және басқа заңды тұлғалардың өз жұмыскерлерін соңғы еңбек міндеттерін орындау кезінде жазатайым оқиғалардан сақтандыру шартын жасасуы.

Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі 182-бабы 2-тармағының 14) тармақшасына сәйкес сақтандырудың бұл түрі міндетті болып табылады және сақтандыру қызметкердің еңбек міндеттерін орындау кезінде жазатайым оқиға болған жағдайда ғана қолданылады. Жазатайым оқиғаға байланысты шығыстар төлемдер түрінде - белгіленген сомада не жұмсалған шығыстар сомасында өтеледі.

Жазатайым оқиға деп адамның еркіне қайшы

келетін, денсаулыққа зиян келтіруге, мертіруге немесе өлімге әкеп соққан ағзаға сыртқы механикалық, электрлік, химиялық, термиялық немесе басқа да әсер ету нәтижесінде пайда болған кенеттен, қысқа мерзімді оқиға түсініледі.

Міндетті сақтандыру шартын жасасудан жалтару әкімшілік құқық бұзушылыққа әкеп соғады. Осы құқық бұзушылық үшін кәсіпкерлік субъектісіне байланысты 1 000 АЕК дейін (2023 жылы – 3 450 000 теңге) айыппұл салынады.

Қызметкерді жазатайым оқиғалардан сақтандыру – еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде өмірі мен денсаулығына зиян келтірілген қызметкердің мүлкітік мүдделерін қорғау мақсатында, жұмыс берушілерге аннуитеттік сақтандыру шартын жасасу қажет.

А.К. КӨШЕРБАЕВ,
СҚО әкімдігінің мемлекеттік еңбек инспекциясы басқармасының Еңбек қауіпсіздігін бақылау және еңбекті қорғау бөлімінің басшысы.

Ақерке ДӘУРЕНБЕКҚЫЗЫ,
“Soltüstik Qazaqstan”.

БЕС МЫҢ БАЛА ДҮНИЕГЕ КЕЛДІ

МӘМС есебінен қаржыландырылатын «Аңсаған сәби» бағдарламасы аясында 5000 бала дүниеге келді. Елімізде әрбір алтыншы жұп сәби сүюді армандайды. ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің мәліметі бойынша, қазір 15 мың ерлі-зайыпты бедеулік диагнозымен есепте тұр. «Аңсаған сәби» бағдарламасы іске қосылғалы бері 20 мың әйел жасанды ұрықтандыру қызметін алған. Бұл процедуралар МӘМС аясында қаржыландырылады. Бүгін мен Сіздерге ЭҚҰ-ға кімдер қатыса алады және оған жолдаманы қалай алады, қайда өтуге болады деген сынды сұрақтарға жауап беремін.

БАҒДАРЛАМАҒА КІМДЕР ҚАТЫСА АЛАДЫ?

Бұл емшара терапиялық жолмен емдеу нәтиже бермейтін бедеулік диагнозы қойылған пациенттерге арналған. Оған қазақстандық отбасылық жұптар қатысады. Олар қосалқы репродуктивтік әдістер мен технологияларды жүргізу қағидалары мен шарттары белгілеген репродуктивтік жас – 18-ден 42 жасқа дейінгі медициналық параметрлерге сәйкес келуі қажет. МӘМС бойынша ЭҚҰ процедурасынан жылына бір рет тегін өтуге болады. Талпынысы сәтсіз аяқталған жағдайда қайтадан кезекке тұра алады.

МӘМС АЯСЫНДА ЭҚҰ ЖАСАЙТЫН КЛИНИКАЛАРДЫҢ ТІЗІМІН ҚАЙДАН КӨРУГЕ БОЛАДЫ?

Қазір елімізде 19 клиника (1 мемлекеттік және 18 жекеменшік) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесі шеңберінде жұмыс істейді. Жыл сайын квоталар аймақтарға сәйкес бөлінеді. Астана, Алматы және Шымкент қалалары бұл тізімде көш бастап тұр. Атап айтар болсақ, МӘМС шеңберінде жұмыс істетін Алматы қаласындағы 7 клиникада 2 мыңға тарта жасанды ұрықтандыру әдісі жасалды.

Айта кету керек, пациент Қор сайтына кіріп, клиниканы өзі таңдай алады. Ол үшін fms.kz ресми сайтында «Пациент үшін», ары қарай «Клиниканы таңдау» батырмасын басып, «ЭҚҰ қызметтерін көрсететін медициналық ұйымдардың тізбесін» ашу керек. Ол жерде клиникалардың тізімі, мекенжайы және телефоны көрсетілген.

ЭҚҰ-ҒА ЖОЛДАМАНЫ ҚАЛАЙ АЛАДЫ?

Бұл процедура МӘМС аясында тегін жасалады. Соған сай, квота алғысы келетін пациенттің мәртебесі сақтандырылған болуы тиіс.

Алдымен сәби сүйісі келетін жұп репродуктологтың кеңесіне бару керек. Оған жолдаманы өз емханасындағы гинеколог береді. Қажетті тексерілулерден соң, пациенттің ЭҚҰ жасауға көрсеткіштері сай келсе, құжаттарды жинап, дәрігерлік-консультациялық комиссиядан өтеді. Комиссия оң шешім шығарған жағдайда, жұп кезекке тұрады.

2021 жылдан бері жыл сайын 7 мың ЭҚҰ процедура МӘМС есебінен қаржыландырылады. Әлеуметтік медициналық сақтандыру қорында берген ақпаратқа сүйенсек, осы жылдың I жартыжылдығының қорытындысы бойынша, 5 млрд жуық қаржыға 4 мыңнан астам экстракорпоральды ұрықтандыру әдісі жасалды.

ҚР ДСМ мәліметі бойынша, «Аңсаған сәби» бағдарламасы іске асырыла бастағаннан бері «өзін аңсаған» 5000 нәресте дүниеге келді.

Солтүстік Қазақстан облысында бұрын экстракорпоралды ұрықтандыруға жылына 20-25 квота бөлінген. 2021 жылдың басынан бері жыл сайын 200-ге жуық квота (2021 ж. – 217 квота, 2022 – 201, 2023 – 190 квота) бөлінді.

Өткен жылы облысымызда 103 әйел босанды, 117 сәби сәтті дүниеге келсе, оның 16-сы егіз. Бұл 2021 жылы процедурадан өткен жұптардың нәтижесі.

2023 жылдың 9 айында 68 әйел босанып, 74 бала туылды, оның 6-ы егіз бала.

Бұл көрсеткіштер сақтандыру медицинасын енгізудің арқасында қысқа мерзімде қол жеткізілген

халық денсаулығына оң әсер етудің нақты мысалдары болып табылады.

ЖАСАНДЫ ЖОЛМЕН ҰРЫҚТАНДЫРУҒА БІР АДАМҒА ҚАНША ҚАРАЖАТ ЖҰМСАЛАДЫ?

Бағдарлама аясында бір адамға МӘМС есебінен орта есеппен 1 млн теңге бөлінеді. Репродуктологтардың айтуынша, оның 600 мың теңгесі стимуляциялауға арналған гормондық препараттарға жұмсалады. 200-300 мың теңге шығын материалдарын жабуға кетеді. Кейде құны 1 млн теңгеден асып жығылатын мұндай процедураны кез келген отбасының қалтасы көтермейтіні рас. Оған қоса ЭҚҰ әдісіне бірнеше мәрте жүгініп барып, сәбилі болғандар көп. Ал қазір бұған жұмсалатын шығынды Қор МӘМС есебінен төлейді.

ҚАНДАЙ ЖАҒДАЙДА КВОТА БЕРІЛМЕУІ МҮМКІН?

Дәрігерлер әйелді медициналық тексеруден өткізгеннен кейін бірнеше мәселені ескереді. Олар жатырдың туа біткен немесе жүре біткен ауытқулары, соматикалық және психикалық бұзылулар, аналық без ісіктері, жедел қабыну және кез келген локализация онкологиясы сынды жағдайларда пациентке экстракорпоральды ұрықтандыру жүргізілмейді.

Егер сіздің қосымша сұрақтарыңыз болса, өз емханаңыздағы «Пациенттерді қолдау қызметіне» жүгіне аласыз. Ал ол жерде мардымды жауап ала алмасаңыз, Қордың өзіңізге ыңғайлы арналары бойынша өтініш-шағымдарыңызды қалдыра аласыз: fms.kz ресми сайты, Qoldau 24/7 мобильді қосымшасы, Telegram-дағы @SaqtandyryBot, 1414 Бірыңғай байланыс орталығы.

Азаматтар мәртебесін келесі қосымшалар арқылы тексере алады:

- Qoldau 24/7 мобильді қосымшасы
- fms.kz ресми сайты
- Telegram-дағы @SaqtandyryBot
- 1414 байланыс орталығы
- Datumed мобильді қосымшасы.
- Екінші деңгейдегі банктердің мобильді қосымшалары – Kaspi.kz, Halyk, Vcc.kz.

Сондай-ақ, Электронды үкіметтің egov.kz сайтындағы «Денсаулық сақтау» бөлімінде «Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіне медициналық көрсетілетін қызметті тұтынушы ретінде қатысу туралы және аударымдардың және (немесе) жарналардың аударылған сомалары туралы ақпарат ұсыну» мемлекеттік қызметі арқылы медициналық сақтандыру жүйесіндегі өз мәртебеңізді тексеруге және жүргізілген төлемдер туралы ақпарат алуға болады.

Лариса ГОРДЕЕВА,

«Әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры» КЕАҚ СҚО бойынша филиал директоры.

ҚОРДЫҢ ҚОЛДАУЫ ТЕГІН

Мемлекеттің арнайы бағдарламаларын жүзеге асыру арқылы отандық өндірісті дамыту көзделген. Бағдарламалардың операторларының бірі – «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ. Қор кәсіпкерлік субъектілерге субсидия, кепілдік, сондай-ақ серіктес қаржы ұйымдар арқылы жеңілдікпен несиелеу құралдары арқылы қолдау көрсетеді.

Қор кәсіпкерлерді республикалық бюджет қаражаты есебінен қолдайды. Қордың қызметі аясында кәсіпкер өзіне тиімді бағдарламаны таңдаудан бастап, жоба жүзеге асқанға дейінгі сүйемелдеу бағытын тегін пайдаланады. Орталық менеджерлері қолдау сұрап келген әр кәсіпкерге әрекет ету жоспарын қадам-қадаммен түсіндіреді. Мемлекеттік бағдарламаларды жүзеге асыру басталғаннан бері «Даму» қоры бүкіл Қазақстан бойынша жалпы сомасы 11,4 трлн теңге болатын 197 мыңға жуық бизнес-жобаға қолдау көрсетті. Жобалар әртүрлі салаларды қамтиды. Бұл – мемлекет экономиканың барлық бағыттары мен қызмет түрлеріне көңіл бөлетінін көрсетеді. Әсіресе отандық өнім шығарушылар, IT-технология, аграрлық және ауыл шаруашылығы, медицина, білім беру саласына басымдық беріледі. Қор өндірілетін өнімдер мен қыз-меттердің сапалы деңгейге көтерілуі үшін қабілетті кәсіпкерлерге қолдау көрсетеді. Бұл отандық тауар өндірушілердің бәсекеге қабілетті болуына, еліміздің азық-түлік қауіпсіздігіне елеулі үлес қосып, тіпті экспортқа тауарларын шығаруға мүмкіндік жасайды. «Даму» қоры мемлекеттік қолдауға өтінімді онлайн ресурстар арқылы қабылдайды және ол қызмет тегін, қандай да бір сыйақыны талап етпейді. «Даму» қоры мемлекеттік қолдау бағдарламалары жөнінде толық ақпарат алу үшін 1408 нөміріне (колл-орталыққа кез келген өңірден тегін қоңырау шалынады) немесе өз өңіріңіздегі қор филиалына тікелей хабарласуға болады.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ баспасөз қызметі.

«АҚЫЛДЫ ҚАРИЯ – АҒЫП ЖАТҚАН ДАРИЯ»

Қарт адамдар мен мүгедектігі бар адамдарға қолдау көрсету айлығы қарсаңында Сіздерден облыс тұрғындарының аға буын өкілдері мен мүгедектігі бар адамдарға қолдау көрсету жөніндегі қайырымдылық науқандарына қатысу сияқты қалыптасқан игі дәстүрді қолдауды, бүкіл өмірін еліміздің болашағына арнаған адамдарға құрмет көрсетуді сұраймыз.

Қарттарға, егде адамдарға қамқорлық жасау туралы еш уақытта ойымыздан шығармау керек. Қарттар күнінде оларға барынша көңіл бөліп, қамқорлық жасау керек. 1 қазан мен 1 қараша аралығында барлық солтүстікқазақстандықтарды қарттар мен мүгедектігі бар адамдарды әлеуметтік қолдау айлығын қолдауға шақырамыз. Сіздерге алдын ала алғыс айта отырып, қарттарды қолдау жөніндегі науқанға белсенді түрде ат салысады деп үміттенеміз.

Айлық нәтижесі Сіздің азаматтық ұстанымыңызға байланысты болмақ! «Ақылды қария – ағып жатқан дария» дейді дана халқымыз. Қай заманда болмасын, аға буын салиқалы өмір жолымен, игілікті істерімен кейінгі толқынға үлгі-өнеге бола білді. Олар әр салада белсенділік танытып, ел басына күн туған шақта халықтың мұңын мұңдап, жоғын жоқтай алатын алып күшке айналды.

Самайын ақ шалғын ардақтыларымыз әлі де сол қалпынан еш тайынған жоқ. Еліміз қиын-қыстау шақты бастан өткеріп жатқан шақта өздерінен кейінгілерге ақыл-өсиетін айтып, болашаққа жол нұсқауда, айналасын игі іске жұмылдыруда да белсенді. Қарттарымыз қамқорлықсыз қалмасын!

Құрметті тайыншалықтар мен қала қонақтары!

Сіздерді ауданымызда дәстүрлі түрде өтетін ауылшаруашылық тауарларының жәрмеңкесіне шақырамыз. Мұнда шұжық, май-сүт, ет өнімдерін сатып алуға болады. Сонымен бірге картоп, сәбіз, қырыққабат сынды көкөністер, үй шаруашылығына арналған жемшөп дақылдары саудаланады.

Өткізілетін орны: «Агрорбизнес» колледжінің аумағы (№5 орта мектебіне қарама-қарсы)

Жәрмеңке 2023 жылғы 7 қазан, сағат 9:00-де басталады.

БОТУЛИЗМНІҢ АЛДЫН АЛУ

Жазда және күзде үй шаруасындағы әйелдер салаттар, көкөністерден, жемістерден тұздықтар дайындағанды ұнатады, ал күзде, қыста отбасылар мен қонақтарға оларды қояды. Олардың көпшілігі сол мерзімде әртүрлі көкөністерді, жемістерді, жидектерді, саңырауқұлақтарды герметикалық қақпақтармен орап қояды. Егер консервілерді дайындау ережелері сақталмаса, банкада өлім қаупі – ботулизм болуы мүмкін.

Ботулизм- құрамында Clostridium botulinum бактерияларының (токсині) бар тағамдарды тұтыну кезінде пайда болатын тағамдық улану. Ботулизмнің микробтары спора түрінде кең таралған. Споралар сыртқы ортада ұзақ уақыт сақталады, мұздатуға және кептіруге төзімді. Жемістер мен көкөністерге, азық-түлікке, мал азығына немесе ағзаның ішектеріне (мысалы, балық) енгеннен кейін споралар оттегі болмаған кезде вегетативті түрге айналады және токсин пайда болады. Токсин 30 минут ішінде 80°C температурада, 10 минут ішінде 100°C температурада бұзылады. Ботулизмнің қоздырғышы адамның, жануарлардың, балықтардың, топырақтың, көңнің, жемістердің, жемдердің, мал азығының ішек жолдарында болады. Топыраққа енгеннен кейін ол спораларға айналады және бірнеше жыл сонда қалады. Ботулизммен сырқаттанушылықтың 90%-ы саңырауқұлақтарды, баклажандарды, көкөністерді, етті, тұрмыстық жағдайда дайындалған балық консервілерін және тұздалған, ысталған балықты, шұжықты, тартылған шошқаны, яғни технологиялық ережелерді сақтамай дайындалған әртүрлі консервіленген өнімдерді консервіленген ыдыста қолданған кезде микроорганизм Cl botulinum өседі және піседі, банкінің беті мен түбі ісініп, қақпақты көтереді. Ауру бірнеше сағат ішінде 5 күнге дейін дамиды. Науқас адам басқаларға қауіпті емес. Иммунитет қалыптаспайды, қайта жұқтыру мүмкін.

Аурудың басталуы әдетте жіті. Науқастар іштің ауырсынуына, жүрек айнуына, құсуға, температураға, нәжістің бұзылуына шағымданады, содан кейін метеоризм, іш қату, іштің толуы, ауыздың құрғауы, бұлшықеттердің әлсіздігі, көру қабілетінің бұзылуы дамиды.

Ботулизмнің алдын-алудың ең тиімді жолы - тек ең жақсы дұрыс дайындалған консервілерді қолдану, үйде дайындалған консервілерді қолдан сатып алуға, бүлінген көкөністер мен жемістерді консервілеуге болмайды. Ашпас бұрын консервілері бар банкарды тексеру керек – оларда ботулизм қоздырғышы дамыған кезде түбі мен қақпағы ісінуі мүмкін. Үстелге қояр алдын тағамды және кез келген консервілерді дұрыстап қайнату, қуыру керек – бұл ботулизмнің, басқа ішек ауруларының және тамақтан уланудың алдын алудың негізгі шарасы.

Алдын алу шараларын есте сақтаңыз, сізде ең қымбат – ол денсаулық, сол үшін тәуекелге бармаңыз. Ботулизмнің алғашқы белгілері пайда болған кезде дереу медициналық көмекке жүгіну керек, өйткені тек уақтылы мамандырылған медициналық көмек сіздің денсаулығыңызды және өміріңізді құтқарады!

Анар ШАРИПОВА,

Тайынша аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының бас маманы.

КЛИНИКАЛЫҚ БЕЛГІЛЕРІ

ТАЙЫНША АУДАНЫНЫҢ ПОЛИЦИЯ БӨЛІМІНІҢ БАСШЫЛЫҒЫМЕН 2023 ЖЫЛҒЫ 4 ТОҚСАНҒА АЗАМАТТАРДЫ ҚАБЫЛДАУ КЕСТЕСІ

Ақтанов Нұрлыжан Жақсылықұлы - Тайынша ауданының ПБ бастығы полиция полковнигі - дүйсенбі-жұма 10.00 сағаттан 13.00 сағатқа дейін, 14.30 сағаттан 18.00 сағатқа, сенбі 10.00 сағаттан 16.00 сағатқа дейін.

Аманбаев Арғын Қошқарбайұлы - Тайынша ауданының ПБ бастығының бірінші орынбасары полиция подполковнигі - дүйсенбі-жұма 10.00 сағаттан 13.00 сағатқа дейін, 14.30 сағаттан 18.00 сағатқа, сенбі 10.00 сағаттан 16.00 сағатқа дейін.

Қасенов Қазбек Амантайұлы - Тайынша ауданының ПБ бастығының жедел жұмыс жөніндегі орынбасары полиция подполковнигі - дүйсенбі-жұма 10.00 сағаттан 13.00 сағатқа дейін, 14.30 сағаттан 18.00 сағатқа, сенбі 10.00 сағаттан 16.00 сағатқа дейін.

Қасенов Қайрат Серікбайұлы - Тайынша ауданының ПБ бастығының тергеу жөніндегі орынбасары полиция подполковнигі - дүйсенбі-жұма 10.00 сағаттан 13.00 сағатқа дейін, 14.30 сағаттан 18.00 сағатқа, сенбі 10.00 сағаттан 16.00 сағатқа дейін.

Нұрахметов Марат Әмірханұлы - Тайынша ауданының ПБ бастығының кадр саясаты жөніндегі орынбасары полиция подполковнигі - дүйсенбі-жұма 10.00 сағаттан 13.00 сағатқа дейін, 14.30 сағаттан 18.00 сағатқа, сенбі 10.00 сағаттан 16.00 сағатқа дейін.

ПБ бастығына қабылдау жүргізіледі. тел: 22-8-75.

ИНФЕКЦИЯЛЫҚ АУРУЛАРДЫҢ АЛДЫН АЛУ

Көптеген адамдар өмір бойы шаштараз немесе сұлулық салондарының қызметіне бірнеше рет жүгінеді. Әйелдер арасында бұрыннан танымал болған шаш қию, бояу, қырыну, маникюр және педикюр – бұл өз клиенттеріне көптеген салондар ұсынатын қызметтердің толық емес тізімі. Әрбір шаштараз немесе сұлулық салоны осы құжаттың нормаларын қатаң сақтай отырып, өз жұмысын құруға міндетті. Алайда, іс жүзінде әрбір салон аталған талаптарға назар аудармайды. Шаштараз қызметкерлерінің немқұрайлығы сіздің денсаулығыңызға орны толмас қауіп төндіруі мүмкін. Шаштараз несімен қауіпті екенін түсінейік? Өкінішке орай, қазір АИТВ, А, В және С гепатиттері, мерез аурулары сияқты ауыр аурулар өте жиі кездеседі. Көптеген адамдар тырнақ қызметінің шеберлері арқылы өтеді, бұл маникюр мен педикюр шеберден және клиенттен ерекше назар аударуды талап етеді, өйткені мұнда жоғарыда аталған ауруларды жұқтыру қаупі өте жоғары! Мұндай аурулардың таралуы негізінен маникюр және педикюр құралдары арқылы мүмкін болады. Тырнақ қызметінің шеберлері өздерінің қауіпсіздігі мен клиенттерінің денсаулығы туралы ойлануы керек! Бірақ шебердің жауапкершілігіне үміттенбей, өзіңіз құралдардың дайындығын қадағалаңыз!!!

«Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 16 мамырдағы №202-V ҚРЗ Заңына сәйкес объектінің сәйкестігі туралы рұқсат құжаты, яғни санитариялық-эпидемиологиялық бақылау саласындағы қызметтің басталғаны туралы хабарлама болуы қажет.

«Коммуналдық мақсаттағы объектілерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 26 шілдедегі № ҚР ДСМ-67 бұйрығымен бекітілген санитариялық қағидаларымен сұлулық салондары мен косметологиялық кабинеттердің шаштараздарын санитариялық ұстауға қойылатын талаптар регламенттеледі. Талаптарды орындау вирустық, бактериялық ауруларға қатысты эпидемиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етеді.

Сондықтан сұлулық салондарына, шаштараздарға барған кезде қауіпсіздік мақсатында келесі нәрсеге назар аударыңыз:

Әрбір клиент таза (сүлгілер, майлықтар, жаймалар) қорымен қамтамасыз етіледі. Таза майлық немесе бір реттік жағасы бар пеньярлар қолданылады. Жүу және дезинфекциялау құралдары жеке үй-жайда немесе жеке орында сақталады. Пайдаланылған нәрселер

қайта пайдаланылмайды.

Шаш қиюға арналған тарақтар, щеткалар, қайшылар қолдану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес әр клиенттен кейін толық батырылған (дезинфекциялық ерітінділер) немесе ультракүлгін сәулелену кезінде химиялық әдіспен дезинфекциялаумен ағынды судың астында жуылады.

Электр ұстаралардың алынбалы пышақтары, косметикалық жабдықтар мен аспаптарға арналған электродтар әрбір клиентке қызмет көрсеткеннен кейін екі рет (15 минут аралықпен) дезинфекциялау құралымен өңделеді. Педикюр кезінде аяқтың астына қойылған жастық әр қолданғаннан кейін дезинфекциялық ерітіндіге малынған шүберекпен сүртіледі.

Аяқ ванналары мен қол ванналары әр клиенттен кейін жуғыш заттармен өңделеді.

Маникюр, педикюр, косметикалық қызметтер жеке жиынтықтар болған кезде жүргізіледі (косметикалық қызмет түрі бойынша).

Терінің, шырышты қабаттардың зақымдануы мүмкін манипуляцияның барлық кезеңдері клиенттің қауіпсіздігін қамтамасыз етеді. Маникюрге, педикюрге дейін және одан кейін терінің және жара каналының беті дезинфекцияланады.

Маникюрге, педикюрге арналған құралдар, сондай-ақ шығын материалдары бумен, ауамен немесе зарарсыздандырудың химиялық әдісімен зарарсыздандырылады, кейіннен микроорганизмдермен қайталама ластануды болдырмайтын жағдайларда сақталады.

Объектілердің қызметкерлері арнайы киіммен қамтамасыз етіледі.

Қызмет көрсету кезінде клиенттердің қарсы көрсетілімдері мен жеке ерекшеліктерін ескеру қажет.

Маникюр, педикюр, шаштараз және косметикалық қызметтер көрсету бойынша технологиялық рәсімдерді жүргізуді бастамас бұрын объектінің қызметкеріне клиенттің терісін пайдаланылатын материалдарға сезімталдығын тексеру, қолданылатын химиялық препараттардың технологиясын, құрамын, концентрациясын және әсер ету (ұстау) уақытын қатаң сақтау, сондай-ақ клиент ұсынған жеке ерекшеліктері мен қарсы көрсетілімдерін ескеру қажет. Терінің немесе шырышты қабықтың ықтимал

зақымдануымен манипуляциялау үшін қолданылатын құралдар (маникюр, педикюр, косметикалық қызметтер) нормалау құжаттарының талаптарына сәйкес дезинфекцияланады, зарарсыздандыру алдындағы тазартылады және зарарсыздандырылады. Құралдарды зарарсыздандыру үшін пайдалану жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес жабдық, аппаратқа және материалдар пайдаланылады. Терінің тұтастығын бұзумен манипуляцияларды жүзеге асыратын объектілердің қызметкерлері жұмысқа кіріскен кезде №ҚР ДСМ-131/2020 бұйрығына сәйкес және парентеральды гепатиттермен және адамның иммун тапшылығы вирусымен инфекцияның алдын алу мақсатында жыл сайын В және С вирустық гепатиттерінің маркерлеріне тексеріледі, қолдың қанмен ластануы орын алатын барлық манипуляциялар резеңке қолғаппен жүргізіледі. Ашық кішкене жарақаттар, сызаттар, жаралар, жарықтар, іріңді аурулар болған кезде персоналдың клиенттермен жұмысы қорғаныш оқшауламалармен (саусақ ұштары, жабысқақ сылақтар) жүзеге асырылады. Қанмен ластанған қолдар немесе қолғаптар ағынды сумен және сабынмен жуылады, содан кейін дезинфекциялық құралдармен өңделеді. Қанмен ластанған қолғаптар дезинфекциялық ерітіндіге батырылады, содан кейін жойылады.

Осы қарапайым ұсыныстарды ескере отырсаңыз, Сізге сұлулық салондары мен шаштараздарға бару ұнайды және қауіпсіз болады.

Тайынша аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының бас маманы Шарипова Анар.

Меншік иесі: «Тайынша таңы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі.

Газет аудан әкімінің қолдауымен шығып, мемлекеттік ақпараттық саясатты жүргізу жөніндегі ресми басылымы болып табылады.

Индекс: 65710

Газет әр аптаның жұма күні шығады.

**Директор -
Бас редактор**

Гүл НҰРАЛИНА

Қазақстан Республикасы Байланыс және ақпарат министрлігі Ақпарат және мұрағат комитетінде 2010 жылы 20 қазанда қайта тіркеліп, №10803-Г куәлігі берілген.

Газет «Тайынша таңы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің компьютерлік орталығында теріліп, беттеліп, «Старкова А.А.» ЖК-де офсеттік тәсілмен басылған 020000. Көкшетау қаласы, Әуелбеков көшесі, 98 үй.

Тапсырыс: 325. Таралымы: 1300.

МЕКЕН-ЖАЙЫМЫЗ:

Солтүстік Қазақстан облысы, Тайынша қаласы, Қазақстан Конституциясы, 206-үй. БАЙЛАНЫС ТЕЛЕФОНЫМЫЗ: 8 (715-36) 2-19-99

Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді. Қолжазба қайтарылмайды. Келген хаттарға жауап жолданбайды. Жарнаманың келіп түскен материалдардың мазмұны мен мәтініне хабарлама беруші автор өзі жауапты.